

„Rejtett értékeink” vetélkedősorozat
III. Tavaszi forduló
III. forduló
Kategória: Általános iskola felső tagozat

A mostani túránk a Bükk legikonikusabb területeit; a Bükk-fennsíkot, az Őserdőt és a Kövek vonulatát is érinti. Tehát érdemes ismét bakancsot húzni és nekiveselkedni ennek a túrának is, hiszen páratlan látványban lesz részünk; akár a Zsidó-rétre pillantunk ki, vagy a Tar-kőről tekintünk le.

A tavaszi bejárás során találkozhatunk az ember által alakított hegyi rétekkel, a hegységképző erők nyomán megjelent letörésekkel, sziklagyepekkel, a természetes folyamatokat bemutató Őserdő montán bükkösével, vagy az ország legmagasabban elhelyezkedő barlangjával, a Kőrös-barlanggal.

Bármennyire is csábító, a tanösvény mentén látható töbrök aljára nem lehet lemenni, hisz fokozottan védett területen járunk.

A mostani túránk, körtúra a Szilvásvár, Olasz-kapui parkolóból indul; kb. 9 km hosszú, közepesen nehéz szakaszokkal, és 4 – 5 óra szükséges a bejárásához.

A kérdések válaszainak egy részére a kihelyezett táblákon található, máshol pedig a vezetőfüzetek lesznek segítségünkre. De lesznek olyan kérdések is ahol kutatómunka szükséges a helyes válaszokhoz.

FONTOS!

A válaszok ne a tábla teljes szövegeiből legyenek kiemelve, hanem saját szavainkkal megfogalmazva! A kimásolt mondatokért pontlevonás jár!

I. Terepbejárás -

Útvonal: Olasz-kapu – Fekete- sár-rét (Zsidó-rét) – Tar-kő – Őserdő – Káposztáskert-lápá – Kőrös-barlang - Olasz-kapu

I. Olasz- kapu

1. Miért nevezik Olasz-kapunak ezt a helyet?
2. Miért alakították ki ezt a „kaput”?
3. Honnan tudjuk, hogy ez már a fokozottan védett területe a nemzeti parknak?
4. Nézz utána hogyan jöttek létre ezek a hegyi rétek?
5. Milyen fák álltak a hegyi rétek helyén?

II. Fekete-sár - Zsidó rét

1. Milyen növény található BNPI logójában, ami itt is virít?
2. Mi a karsztvápa másik elnevezése?
3. Mikor nyílik a logón található növény?
4. Melyik a Bükk legnagyobb víznyelőmúltú „tölcsére”?
5. Mely orchideafajok fordulnak itt elő a tábla szerint?
6. A területet határoló erdőkben található lucfenyvesek természetes eredetűek?

III. Tar-kő

1. Milyen magas Tar-kő?
2. Hogyan jött létre ez a peremi bérc?
3. Nézz utána, hogy a Tarkői szikla alatti barlangban, milyen állatnak találták meg az őseit?
4. A Tar-kői-kőfülkében milyen őseemberre utaló eszközöket találtak?
5. Hanyadik legmagasabb pontja ez hazánknak?

IV. Őserdő- biológiája

1. Milyen erdőtípus alkotja ezt az erdőt?
2. Melyek a leggyakrabban előforduló elegyfák itt?
3. Átlagosan mennyi bükk nő itt hektáronként?
4. Mekkora az „óriásfák” átlagmagassága?
5. Mi miatt magas itt a magától felújuló bükk csemeték száma?

V. Őserdő- története

1. Igazi őserdő az Őserdő? (indokold is meg!)
2. Mekkora a ma védett magterület?
3. Mióta nincs erdőgazdálkodás ezen a területen?
4. Mire ajánlotta fel a Pallavicini gróf ezt a területet?
5. Mit jelent az, hogy felkerült a 'Primary Forests of Europe' listájára?

VI. Káposztáskerti-beszakadás (Pihenő-barlang)

1. Mekkora volt 2022-ben a barlang hossza?
2. Mi az a csorga?
3. Miért a töbör pereme mellett nyílik a barlang?
4. Található a barlangban cseppkő?

VII. Káposztás-kert-völgy

1. Milyen típusú töbrök vannak a kialakulásuk szerint?
2. Milyen hosszú ez a töbørsoros völgy?
3. Mikor lehettek legutóbb aktívak az itt található víznyelők?
4. **Mikor kezdett kialakulni a Bükk-fennsík mai völgyhálózata?**
5. Melyik földtörténeti kortól kezdett el a Bükk emelkedni, ami még ma is tart?
6. Miben különbözik a Káposztás-kert-völgy a többi bükk-fennsíki völgytől?

VIII. Kőrös-barlang

1. Miben a legelső a magyarországi barlangok között?
2. Milyen tényezők alakították a barlang mai kinézetét?
3. Van a barlangban cseppkőképződmény?
4. Kik végeztek itt ásatásokat?
5. Találtak itt őseemberleleteket?
6. Milyen nagyragadozók csontjai kerültek itt elő?

„Rejtett értékeink” vetélkedősorozat
III. Tavaszi forduló

II./A feladat - „Békászás”

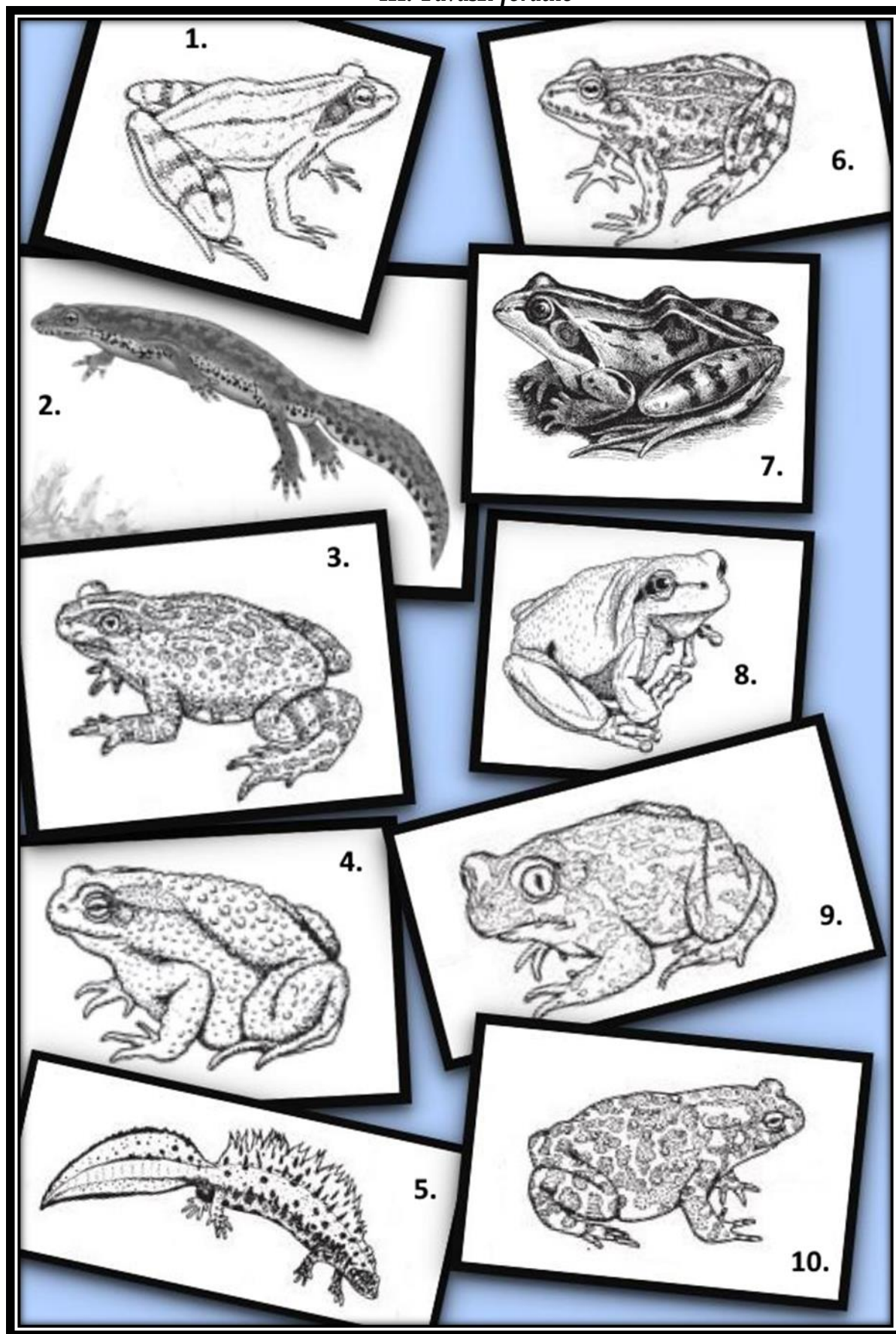
Február végén márciusban (az időjárástól függően) indul meg a békák vonulása. Ebben az időszakban gyakran találkozhatunk a „hátizsákukat” cipelő nőstényekkel, ahogy el szeretnének jutni a szaporodást biztosító vizekhez. Sajnos nagyon sok állat nem éri el a biztonságot nyújtó „nászágyat”, ők az autók kerekei alatt végzik. Figyeljünk hát jobban rájuk és a feladat segítségével egy kicsit többet is megtudhatunk róluk.

Melyik kétélűt ismeritek fel? Írjátok be a táblázatba a fajneveket!

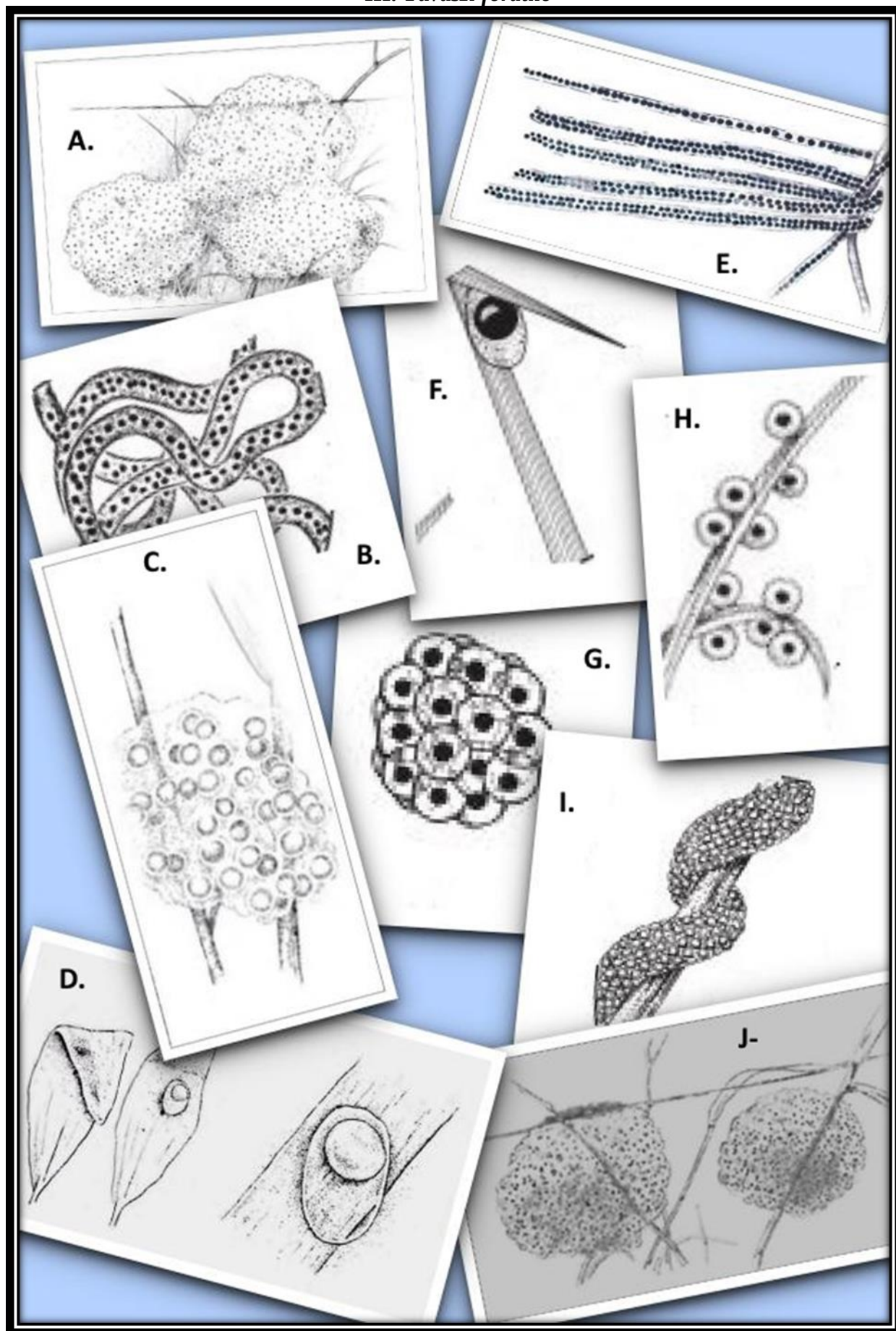
Párosítsátok össze, melyik pete kié lehet, írjátok a táblázatba az állat neve mellé!

<i>Fajnév</i>	<i>Pete</i>	<i>Melyik nem fordul elő a Bükk-hegységben? Tegyé l oda x-et</i>
<i>1.</i>		
<i>2.</i>		
<i>3.</i>		
<i>4.</i>		
<i>5.</i>		
<i>6.</i>		
<i>7.</i>		
<i>8.</i>		
<i>9.</i>		
<i>10.</i>		

„Rejtett értékeink” vetélkedősorozat
III. Tavaszi forduló

„Rejtett értékeink” vetélkedősorozat
III. Tavaszi forduló

III./B feladat – „Béka igazság”

Az alábbi állításokról el kell döntened, hogy megfelelnek-e a valóságnak vagy nem. Ha igaznak találod, akkor az „I” betűt, ha nem, a „H” betűt írd az állítás betűi elé!

A III. forduló beküldési határideje: 2026. április 30.

„Rejtett értékeink” vetélkedősorozat

III. Tavaszi forduló

.....	a) A barna varangy hímje lényegesen nagyobb, mint a nőstény.
.....	b) A varangyok a szaporodási idő után már nem keresik fel a vizeket.
.....	c) A békák bőrükön keresztül is képesek lélegezni.
.....	d) Szemeik nagyok és pislogó hártárával rendelkeznek.
.....	e) Mellső lábaik ötujjúak; hátsó lábaikon ellenben csak négy ujjuk van.
.....	f) A békák állandó testhőmérsékletű állatok.
.....	g) A békák a földalatti üregekben vagy a vizek iszapjába bújva telelnek át.
.....	h) A zöld varangy hangja tücsök „pírregéshez” hasonlít
.....	i) Magyarországon a kétéltűek közül csak a farkatlan kétéltűek védettek.
.....	j) A békáknál a középfül hiányzik.
.....	k) A békákat elsősorban az élőhelyek eltűnése és elszennyeződése veszélyezteti.
.....	l) A hazai békáknál belső megtermékenyítés történik.
.....	m) A békák bőre mirigyekben szegény?
.....	n) A békák őséges időkben növényi táplálékot is fogyasztanak.
.....	p)A békák gyakorlati védelmének fontos része a békaátjárók építése a közutaknál.

III. feladat - Töbrök élővilága

Az alább látható kép a Bükk-fennsíkon készült.

Azonosítsd be a különböző élőhelyeket!

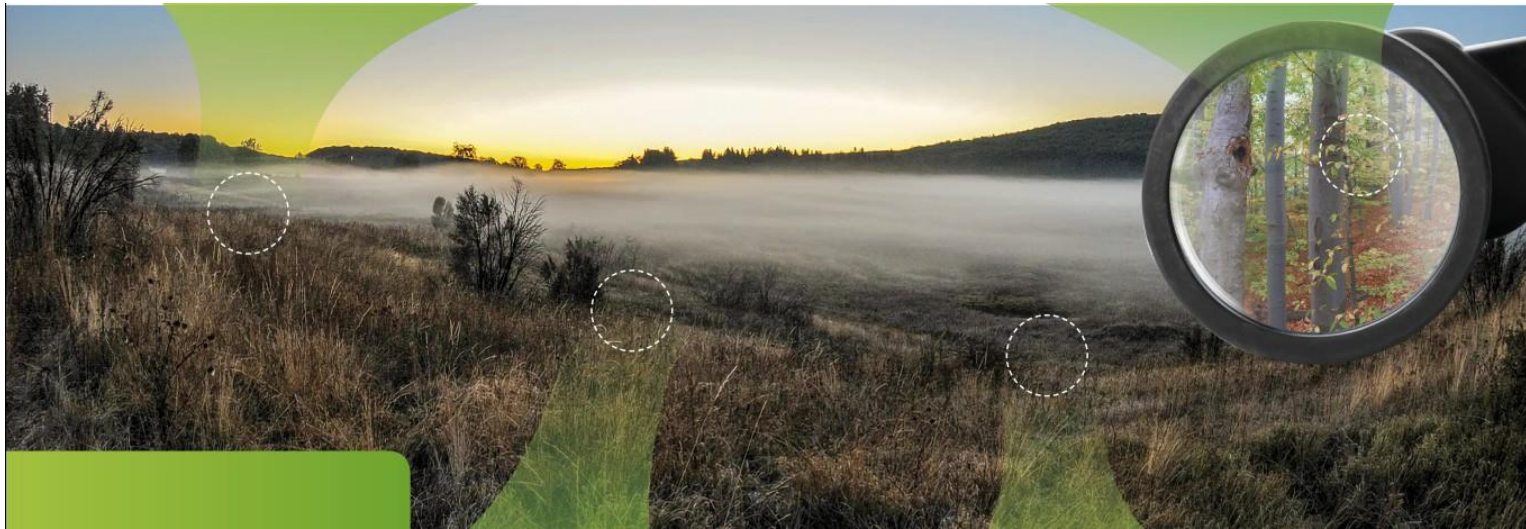
Először rendeld hozzá az élőhely megnevezését a római számokhoz a leírások alapján!

Montán bükkösök :

Töbrök oldala:

Töbrök alja:

Töbrök platója:

A.

I.

A _____ I. _____ napközben erősen felmelegednek, itt szárazságtűrő sztyeprétek alakultak ki. Jellemző fajai a _____ 1. _____ és a _____ 2. _____. Hazánkban csak itt található maradványfaj az _____ 3. _____. A sztyeprétek ritka lepkefaja a _____ 4. _____.

B.

II.

A mezofil kaszálórétek elsősorban a _____ II. _____ tenyész-
nek, jellegzetes gyepalkotó fűfajai többek között a fran-
ciaperje, a veres csenkesz. Színező elemei közé tartozik a 5. _____
_____, az orchideák közé tartozó 6. _____
_____, és a 7. _____, mely a 8. _____
tápnövénye.

C.

III.

A Bükk-fennsíkon, 700–850 méter tengerszint feletti ma-
gasságban, hatalmas összefüggő _____ III. _____ he-
lyezkednek el. Aljnövényzetükre a kárpáti flóraelemek jel-
lemzőek, ide tartozik a társulás névadó növénye, a 9. _____
_____ és az ernyős virágzatú 10. _____. Jellem-
zően bükkerdőkhez kötődik a mutatós 11. _____,
és a fokozottan védett 12. _____.

D.

IV.

Az éjszakai kisugárzásnak köszönhetően nyáron is gyakoriak a hajnali talajmenti fagyok. A szélsőségesen hűvös, párás mikroklímájú _____ IV. _____magashegységeket idéző társulása a sisakvirágos magaskőrös, melynek névadója a _____^{13.} _____
_____. Nedves környezetet igényel a _____^{14.} _____és a _____
_____^{15.} _____, mely a _____^{16.} _____tápnövénye.

A fenti képen melyik élőhely hol helyezkedik el? Írd be a nagybetűjét a képen a karikákba!
Majd azonosíts be az élőlényeket és írd be a táblázatba a számaikat!
Segítenek az egy - egy élőhely alatt található mozaik részletek!

Faj név	Kép száma (sárga)	Élőhely száma (római)	Szövegben a száma (piros)
Bükk szerezcsenboglárka			
Északi sárkányfű			
Havasi cincér			
Karcsú sisakvirág			
Kárpáti sisakvirág			
Karszti hangyaboglárka			
Lápi gyöngyházlepke			
Leánykökörcsin			
Nagy völgycsillag			
Pázsitos nőszirm			
Réti kardvirág			
Réti legyezőfű			
Szent László-tárnics			
Szibériai nősziron			
Szúnyoglábú bibircsvirág			
T.betűs pávaszem			

*„Rejtett értékeink” vetélkedősorozat
III. Tavaszi forduló*

A III. forduló beküldési határideje: 2026. április 30.